

ANNELERİ ÖLEN KÜÇÜK ÇOCUKLARIN DESTEK TAZMİNATI
ÜVEY ANNENİN ÇOCUKLARA BAKMASI DURUMU
DESTEK TAZMİNATI İSTEĞİNİN REDDİNİ GEREKTİRMEZ

Sn. Zeynep,

Trafik kazasında anneleri ölen (3) ve (5) yaşındaki çocukların babalarının kısa sürede evlenmesi ve eve üvey anne gelmiş olması nedeniyle destek tazminatı isteyemeyecekleri ileri sürülerek Sigorta Şirketi'nin tazminat ödemeyi reddetmesinin doğru olup olmadığını soruyorsunuz.

Yanıtım şöyle:

Çocuklar annelerinin ölümünden dolayı, bakımlarını üvey anne veya bir bakıcı üstlenmiş olsa dahi, destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilirler. Hatta, dul eş de ölüm tarihinden yeniden evlendiği tarihe kadar destek tazminatı isteyebilir. Eğer, ölen karısı çalışan ve kazanç elde eden biri ise ve yeni eşi yalnızca ev kadınıysa, aradaki kazanç kaybını dahi isteyebilir.

Hukuksal yönden sorunuzu yanıtlamadan önce yaşam deneyimleri ve yaşam gerçekleri yönünden olaya bir bakalım:

Öz annelerini kaybeden (3) ve (5) yaşındaki çocuklara üvey annenin bakacağını, bu nedenle destekten yoksun kalmamış sayılacaklarını söyleyenler, dünya çocuk klasiklerinde baş köşeye oturmuş Pamuk Prenses ile Yedi Cüce'yi veya Kül Kedisi'ni ya hiç okumamışlar ya da okumuşlarsa da hiç anlamamışlardır. Daha nice romanlar, öyküler, masallar bu türden üvey anne tiplmeleriyle doludur; anlatılarla simgeleşmiş bu yaşam gerçeklerini başta hukukçular olmak üzere kimse gözardı edemez. Aksini savunanların vicdanlarından ve adalet anlayışlarından kuşku duyulmalıdır.

Olayı tazminat hukuku ilkeleri çerçevesinde ele alırsak:

Trafik kazasında eşini kaybeden babanın tek başına (3) ve (5) yaşındaki çocuklarına bakması olanaksızdır. Çocukları birine (bir kadına) baktıracaktır. Yeniden evlenmemiş ve bir bakıcı tutmuş olsaydı, oldukça yüklü bakıcı giderleri ödemek durumunda kalacaktı. O, yeniden evlenmeyi yeğlemiş ve eve bir üvey anne getirmiştir. Üvey annenin, iki küçük çocuğa bakma yükümlülüğünü üstlenmesi, onun için ağır bir yük olacak; zaman ve emek harcamak durumunda kalacaktır. Bunun karşılığını, öz anneyi öldüren zarar sorumluları ödemelidirler. Bu bir hakkaniyet ölçüsüdür.

Birinin yerini diğerinin alması durumunda, bunun karşılığının bir tazminat konusu olacağı Yargıtay'ın bir çok kararlarında görülebilir. Örneğin, trafik kazası geçirerek yaralanan ve bu yüzden kendi ev hizmetlerini bir süre yapamayan ev kadınının yerine bir başkasının ev işlerini üstlenmesi durumunda, (bu kişi bir yardımcı kadın olmayıp, kızı, gelini, kardeşi gibi yakınlardan biri olsa dahi) işgöremezlik süresine göre maddi tazminat hesaplanacağı kabul edilmektedir. (Yarg. 4.HD.29.05.1979,2093-7151 sayılı, 19.HD.07.10.1994, 1655-9098 sayılı kararları buna örnektir.)

Gene Yargıtay kararlarına göre, bir şirket,işyeri, çiftlik gibi gelir getiren malvarlıkları bırakan desteğin yerine bu işlere bakacak ve yönetecek olan kişinin (yakınlardan biri olsa dahi) üstlendiği görevlerin karşılığı tazminat olarak hesaplanmalı ve destek tazminatı hesabında (şirketin, işyerinin, çiftliğin gelirleri değil) bu işleri üslenen kişiye ödenmesi

gereken ücret esas alınmalı; bir başka deyişle, ölenin emek ve iş gücünden (bedensel ve düşünsel faaliyetinden) yoksunluk tazminat hesabının ölçüsü olmalıdır.

Desteğin yerine bir başkasının alması, onun yaptığı işleri başka bir kişinin üstlenmiş bulunması durumunda, bu kişinin ücreti veya emeği (yakınlardan biriye külfeti) karşılığının destek tazminatının ölçüsü olacağına ilişkin Yargıtay kararlarından örnekler pek çoktur. (Örnekler: 4.Hukuk Dairesi'nin 01.02.2005, 3404-614 sayılı, 29.04.2004,16064-5720 sayılı, 14.02.2002, 10851-1841 sayılı, 01.06.2000, 3098-1841 sayılı kararları)

Sonuç olarak, çocuklar ölen annelerinin ölümünden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilirler.

ÇELİK AHMET ÇELİK

www.TazminatHukuku.com